

[Morten Lango.]

den vil få afgørende mulighed for at tilside-sætte lovgivningen i de enkelte lande og tilside-sætte bestående love. Vi ser det jo allerede af den buket på et halvt hundrede love, som vi ved vi skal ændre. Men det er i virkeligheden meget værre: formatet af det, vi skal ændre, begynder også at angive nogle grænser for, hvad vi kan lave. Det er ikke blot, at vi skal lave om på nogle bestående love, det er også det, at vi i alt fremtidigt lovgivningsarbejde, hvis vi skulle komme ind i sammenslutningen, må overveje, om vi nu kan det under hensyn til fællesmarkedets almindelige stilling. Hr. Engberg-Pedersen har i dagbladet Politikens kronik i dag netop rejst bl. a. et af disse spørgsmål: hvor meget betyder det i indskrænkning i Danmarks mulighed for lovgivning på en lang række områder? Nu får vi kun en beskeden smagsprøve, nemlig hvilke love vi skal lave om, men man skal huske, at dette kun er spejlbilledet i det vand, vi har. I den periode, der kommer fremover, må vi bestandig regne med, at tilsvarende ting kommer i betragtning.

Grundloven, som vi formodentlig også skal ændre, indeholder i øjeblikket en bestemmelse om begrænset suverænitetsafgivelse. Det er ganske karakteristisk for alt, hvad vi ved om fællesmarkedet, at her er der tale om en ubegrænset suverænitetsafgivelse, netop sådan at forstå, at der ikke er sat nogen som helst præcise grænser for den, sådan som grundlovens bestemmelser jo i virkeligheden præciserer at myndighedsområdet for dansk folkestyre er strakt til. Jeg tror, det giver en lang række konsekvenser. En enkelt ordfører har her i dag nævnt sådan et spørgsmål for fællesmarkedets fremtid som fælles linjer for en skattepolitik, noget, som i høj grad vil gøre en selvstændig dansk socialt orienteret fordelingspolitik mere eller mindre umulig.

Vi må gøre os det klart, at når man i de lidt demagogiske fremstillinger påstår, at fællesmarkedet vil reducere dette ting til et større sogneråd, så er det i hvert fald en påstand, som indeholder en hel del realiteter. Og hvis fællesmarkedet udvikler sig sådan, som dets planlæggere har lagt det frem — og det skal man bestemt ikke tro er noget, man bare sidder og snakker om i stille stunder — så er disse perspektiver så

sandelig i nøje overensstemmelse med, hvad man kan vente sig.

Det er endvidere ganske klart, at fællesmarkedet i forhold til ansøgerlandene viser sig ude af stand eller uden vilje til at tage væsentlige hensyn i den såkaldte optagelsesperiode. Man har ilet med at få gjort en landbrugsordning færdig, om hvilken man ved, at den er uacceptabel for England. Man har skyndt sig noget så utroligt med at få en fiskeritraktat færdiggjort uden at tage hensyn til, at der blandt ansøgerlandene er helt afgørende fiskeriinteresser repræsenteret, men man har så travlt med at få pansret fast, hvad fællesmarkedets politik er, uden hensyn til, at man fører forhandlinger samtidig, og det synes at være på løbende bånd.

Ministeren siger i sin redegørelse noget optimistisk om, at der nok skal blive taget behørigt hensyn undervejs. Min fornemmelse er, at ministeren ikke kan sikre nogen som helst indflydelse på noget som helst i optagelsesperioden. De eksempler, vi foreløbig har set, tyder i den retning. Jeg kan igen nævne statsministerens beskedne forespørgsel om sikkerhedsproblemerne, der jo unægtelig blev fejlet af.

Over for denne meget kompakte holdning fra fællesmarkedslandene må man nok spørge, hvorledes ansøgerlandenes stilling egentlig er. Jeg mener i virkeligheden, at England er en meget interessant model. Man ved fra en lang række undersøgelser af folks stilling til spørgsmålet i England, at optagelse i fællesmarkedet støder på en overordentlig bred folkelig modstand. Der er modstand inden for alle politiske partier, vel nok mindst inden for regeringspartiet, men i befolkningen er modstanden ganske tydelig og skarp. Det er også ganske karakteristisk, at det engelske arbejderparti vakler i sin holdning og foreløbig skyder sig ind under, at naturligvis, hvis alle vore krav bliver opfyldt, vil vi gerne tilslutte os fællesmarkedet, og derefter dynger man kravene op i en passende rækkefølge. Det er også ganske karakteristisk, at for at Labour overhovedet skulle finde sig i at gå så langt, måtte man forklare på Labours kongres, at det nok var det klogeste at følge Norden, som gik så udmærket ind for denne tilslutning. Jeg tror, at den engelske modstand er af en sådan art, og at de politiske kræfter i England, som afspejler denne modstand, er af en sådan styrke, at